

Onderwerp

Uitvoeringsagenda VN-verdrag Handicap Nijmegen 2026-2030

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	Behandeldatum	30 juni 2026
Portefeuillehouder	C.M.H. Daemen	Status	Openbaar

Advies

1. De uitvoeringsagenda VN-verdrag Handicap Nijmegen 2026-2030 vast te stellen, waarin we op 7 thema's verder werken aan een stad waarin iedereen zich welkom voelt, zichzelf kan zijn en mee kan doen en we uitvoering geven het aan VN-verdrag Handicap:
 - Thuis (wonen en buurt)
 - Welzijn, ondersteuning en zorg
 - Vrije tijd
 - Onderwijs & ontwikkeling
 - Mobiliteit
 - Werk en inkomen
 - Gemeente als organisatie
2. De antwoordbrieven met daarin de reacties op de ontvangen adviezen van de volgende adviescommissies vast te stellen: Jeugd-, Maatschappelijke Opvang- en Gehandicaptenbeleid; Kleurrijk Samenleven in Nijmegen; Cliëntenraad Participatiewet; Seniorenraad.
3. De raadsinformatiebrief 'Uitvoeringsagenda VN-verdrag Handicap Nijmegen 2026-2030' vast te stellen, waarin we de Raad op hoofdlijnen informeren over de inhoud van deze uitvoeringsagenda en de uitvoering.

Aanleiding

Juist in een stad die groeit, is het belangrijk dat toegankelijkheid en inclusie vanaf het begin worden meegenomen in beleid, uitvoering en inrichting. Met het beleidskader Inclusie, dat op 8 oktober 2025 door de Raad is vastgesteld, hebben we hiervoor een fundament gelegd. Met de uitvoeringsagenda VN-verdrag Handicap Nijmegen 2026-2030 geven we uitvoering aan dit overkoepelende kader. Daarbij is deze agenda het vervolg op het actieprogramma 'Iedereen doet mee' 2021-2024, waarvan de evaluatie op 6 mei 2026 door het college is vastgesteld. Naast de evaluatie is er uitgebreide input vanuit de stad opgehaald en advies gevraagd aan de Nijmeegse adviescommissies. Met deze inbreng kan de definitieve agenda nu worden vastgesteld.

Wettelijk kader

In het VN-verdrag Handicap is het recht op inclusie voor mensen met een beperking vastgelegd. In het coalitieakkoord "Groeien met lef, samen voor Nijmegen", nemen we het VN-verdrag als uitgangspunt. Met deze uitvoeringsagenda voldoet de gemeente Nijmegen aan de verplichting om uitvoering aan dit verdrag te geven.

Beoogde impact: uitvoering

De agenda is opgesteld op basis van zeven thema's gerelateerd aan het VN-verdrag Handicap: Thuis, Welzijn, Ondersteuning & Zorg, Vrije Tijd, Onderwijs & Ontwikkeling, Vervoer, Werk & Inkomen en Gemeente als organisatie. Door deze brede thematische opzet

is de uitvoeringsagenda domein overstijgend en verbonden aan diverse programma's, ambities en doelen in onze begroting. Hierbij lichten we onderstaande ambitie en begrotingsdoel van het programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg uit:

Ambitie: Inwoners voeren eigen regie over hun leven, gezin en gezondheid en kunnen actief deelnemen aan de maatschappij. Men heeft respect voor elkaar en ondersteunt elkaar.

Doel: Inwoners van Nijmegen kunnen (vrij) zichzelf zijn en worden hierin geaccepteerd.

Argumenten

1.1 De agenda geeft uitvoering aan de ambities uit het Beleidskader Inclusie

In Nijmegen streven we naar een inclusieve stad waarin iedereen zich welkom voelt, zichzelf kan zijn en mee kan doen. Met deze uitvoeringsagenda geven we concreet invulling aan deze ambitie en zetten we gerichte stappen om gelijke kansen voor alle inwoners te bevorderen. Bij de totstandkoming en uitvoering van deze agenda staan de zes uitgangspunten uit het beleidskader Inclusie centraal:

- Streven naar brede, algemene toegankelijkheid met maatwerk waar nodig;
- Aandacht voor wie dat extra nodig heeft;
- Gedeelde verantwoordelijkheid tussen gemeente en samenleving;
- Actieve betrokkenheid van mensen voor wie participatie niet vanzelfsprekend is;
- Aandacht voor zowel inclusie als het voorkomen van discriminatie;
- Realiseren van inclusie als een continu proces.

1.2 We hebben realistische keuzes gemaakt voor een uitvoerbare agenda

Werken aan een stad voor iedereen is een continu proces. We bouwen stap voor stap voort op wat er al is, binnen de grenzen van beschikbare middelen en de bestaande inrichting van de stad. Daarom zijn in deze uitvoeringsagenda bewuste en realistische keuzes gemaakt. Door samen met ervaringsdeskundigen te prioriteren en een balans te vinden in activiteiten in verschillende fases (initiatiefase, ontwikkelfase, beheerfase) is deze agenda uitvoerbaar en zetten we concrete stappen richting een stad waarin iedereen kan meedoen.

1.3 De agenda geeft uitvoering aan wat er volgens ervaringsdeskundigen écht nodig is als het gaat om inclusie en toegankelijkheid voor mensen met een beperking

De uitvoeringsagenda is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met ervaringsdeskundigen. Hierdoor richten de opgenomen activiteiten zich op het wegnemen van drempels die inwoners met een beperking daadwerkelijk ervaren en sluiten ze aan bij wat in de praktijk nodig is. Verder is het uitgangspunt voor de organisatie en uitvoering van de agenda: gedeeld eigenaarschap tussen ervaringsdeskundigen, belangenbehartigers en de gemeente. Waarmee we ook tijdens de uitvoering het perspectief van mensen met een beperking voorop zetten.

1.4 De agenda draagt bij aan het borgen en duurzaam verankeren van inclusie en toegankelijkheid binnen de gemeentelijke organisatie

De focus op bewustwording en de inzet van ervaringsdeskundigheid heeft er de afgelopen jaren toe geleid dat er op veel beleidsterreinen meer aandacht is voor inclusie en toegankelijkheid. Dit vormt een waardevolle basis voor het verbeteren van beleid, dienstverlening en uitvoering. De volgende stap is om de kennis en ervaring die is opgedaan te borgen en verbreden. Door dit onderdeel te maken van processen en procedures wordt inclusie een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks werk. Zo

zorgen we ervoor dat inclusie niet afhankelijk blijft van extra inzet, maar stevig wordt ingebed in ons beleid en in de organisatie.

2.1 We doen recht aan de ontvangen adviezen van de adviescommissies

Het college heeft uitgebreide, inhoudelijke adviezen ontvangen van de Adviescommissie Jeugd-, Maatschappelijke opvang- & Gehandicaptenbeleid (JGM), de Adviescommissie Kleurrijk Samenleven, de Seniorenraad Nijmegen en de Cliëntenraad Participatie.

De commissies geven in hun brieven belangrijke aandachtspunten mee voor de agenda of de uitvoering ervan. Een aantal van de adviezen hebben wij meegenomen als actiepoint in de agenda of als aanvulling op een bestaand actiepoint.

In de antwoordbrieven geven wij aan op welke wijze wij de adviezen hebben verwerkt in de uitvoeringsagenda, meenemen in de verdere uitvoering of oppakken binnen andere beleidsvelden

Kanttekeningen

1.1 De uitvoering vraagt om prioriteit binnen de verantwoordelijke afdelingen

De uitvoering van deze agenda is erop gericht om inclusie en toegankelijkheid structureel te verankeren in de reguliere beleidsprogramma's. Dit vraagt om voldoende prioriteit en inzet van middelen binnen de verantwoordelijke afdelingen. De activiteiten uit de uitvoeringsagenda zijn daarom zorgvuldig afgestemd met de betreffende organisatieonderdelen zodat ze zo veel mogelijk aansluiten op bestaand beleid en binnen bestaande capaciteit uitvoerbaar zijn.

1.2 Doorontwikkelingen vragen op langere termijn mogelijk om investeringen

De agenda bevat op een aantal thema's onderzoeksactiviteiten die dienen als eerste verkenning naar mogelijke oplossingen. De uitkomsten hiervan maken duidelijk welke vervolgstappen en mogelijke investeringen, los van deze uitvoeringsagenda, nodig zijn binnen het betreffende beleidsveld. Een voorbeeld is het onderzoek naar de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen in het taakveld Welzijn.

Gesprek met de stad

Deze uitvoeringsagenda is tot stand gekomen in samenwerking met de projectgroep 'Iedereen doet mee' en volgens het principe '*Niets over ons, zonder ons*'. Dat betekent dat ervaringsdeskundigen vanaf het begin hebben meegedacht. Daardoor sluit deze agenda aan op wat inwoners nodig hebben. Daarbij is er uitgebreid informatie uit de stad verzameld:

- Via een enquête, waarin verschillende thema's uit het VN-verdrag Handicap zijn beoordeeld door 83 respondenten (inwoners met een beperking, ambtenaren, organisaties en wethouders) op hun huidige stand van zaken en gewenste ontwikkeling.
- Via een werkconferentie, waarin bewoners, ervaringsdeskundigen, professionals en maatschappelijke organisaties met elkaar in gesprek gingen over kansen en knelpunten per thema.

De inzet van ervaringsdeskundigheid is één van de overkoepelende principes van de uitvoeringsagenda en is daarmee van toepassing op de uitvoering van alle activiteiten op alle thema's uit de agenda. Door een inclusieplatform met vertegenwoordiging van ervaringsdeskundigen op te zetten blijven we actief het gesprek met de stad voeren over

de uitvoering van de agenda. De samenwerking tussen gemeente en ervaringsdeskundigen is gebaseerd op gelijkwaardigheid.

Financiën

Voor de Uitvoeringsagenda VN Verdrag Handicap is binnen het programma Welzijn Wijkontwikkeling en Zorg (WWZ) een jaarlijks budget beschikbaar van € 342.229. Dit is gelieerd aan het begrotingsdoel 8.4 'Inwoners van Nijmegen kunnen (vrij) zichzelf zijn en worden hierin geaccepteerd'. Met de uitvoeringsagenda verlengen we de Subsidieregeling stimulering toegankelijkheid 2025-2026 voor drie jaar. Hiervoor gaan we bij de 2e Voortgangsmonitor 2026 aan de raad een voorstel doen voor een budgetoverheveling vanuit 2026 naar de jaren 2027-2029.

Het beschikbare budget wordt naast de projectorganisatie, inzet van ervaringsdeskundigheid en de Subsidieregeling stimulering toegankelijkheid ingezet als aanjaagbudget op de thema's, zoals:

- Onderzoek naar de toegankelijkheid van gebouwen (sport, scholen, welzijn);
- Het stimuleren van sociale toegankelijkheid
- Implementatie beleid (b.v. handboek Toegankelijkheid en inclusieve evenementen)
- Verbeteren van informatievoorziening over toegankelijkheid
- (Mede)financiering van inclusieve speelplekken en toegankelijke openbare toiletten.

Vervolg

Na vaststelling van de uitvoeringsagenda door het college, zullen de volgende acties plaatsvinden:

- Raad wordt geïnformeerd met een raadsinformatiebrief
- De adviescommissies ontvangen de vastgestelde reacties van het college

De activiteiten zullen per jaar in een uitvoeringsplan verder worden uitgewerkt. Vanaf september wordt er een coördinator aangesteld die samen met de senior beleidsadviseur de uitvoering van de agenda verder gaat vormgeven.

De jaarlijkse verantwoording aan de raad vindt plaats via de P&C cyclus, programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg. Daarnaast stellen we als onderdeel van de Inclusiemonitor in 2028 een deelmonitor op als het gaat om mensen met een beperking, die we ter informatie aan de raad aanbieden. Hierin is naast onderzoek- en monitorgegevens, aandacht voor de voortgang van de maatregelen uit de agenda.

Bijlage(n)

1. Uitvoeringsagenda VN-verdrag Handicap Nijmegen 2026-2030
2. Raadsinformatiebrief
3. Antwoordbrieven aan 4 adviescommissies (Jeugd, Maatschappelijke Opvang & Gehandicaptenbeleid, Seniorenraad Nijmegen, Kleurrijk Samenleven, Cliëntenraad Participatiewet).